

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské výchovy

PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR POŘÁDANÝ SKAUTSKÝM STŘEDISKEM CHRÁST

Bakalářský projekt

Autor: Aneta Hemerková
Vedoucí práce: Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PHD.

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně a vyznačila jsem veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne 10. 4. 2017

.....

Aneta Hemerková

Za podporu a cenné rady při tvorbě bakalářského projektu bych ráda poděkovala vedoucí práce Mgr. Marcele Fojtíkové Roubalové PhD. Další díky patří přátelům a rodině, kteří stáli při mně po celou dobu studia.

Obsah

Úvod	7
1 Volný čas	8
1.1 Volný čas	8
1.2 Funkce volného času	9
1.3 Výchovné a vzdělávací činnosti.....	10
2 Příměstský tábor.....	13
2.1 Smysl příměstského tábora.....	13
2.2 Příprava akce.....	13
2.3 Vedení příměstského tábora	14
3 Skautské zásady	16
3.1 Historie skautingu	16
3.2 Změny po roce 1989.....	16
3.3 Poslání a principy skautingu	17
3.4 Skautská výchovná metoda.....	19
4 Charakteristika cílové skupiny.....	21
4.1 Význam a rozdělení hry.....	21
4.2 Dítě ve věku 10-11 let (4. třída).....	22
4.3 Dítě ve věku 11-12 let (5. třída).....	23
4.4 Sociální skupiny	24
5 Financování projektu	26
5.1 Rozpočet.....	26
6 Projekt – STAŇ SE HRDINOU!	27
6.1 Cíl projektu	27
6.2 Organizační údaje.....	27
6.3 Propagace příměstského tábora.....	27
6.4 Harmonogram	27

6.5	Průběh příměstského tábora.....	28
7	Popis jednotlivých dnů	29
7.1	1. DEN – Zašifrovaný den.....	29
7.1.1	Cíl	29
7.1.2	Motivace	29
7.1.3	Průběh.....	29
7.1.4	Dopolední program.....	29
7.1.5	Odpolední program.....	31
7.2	2. DEN – Ulov a uvař!.....	33
7.2.1	Cíl	33
7.2.2	Motivace	33
7.2.3	Průběh.....	33
7.2.4	Dopolední program.....	33
7.2.5	Odpolední program.....	34
7.3	3. DEN – Pomůžeš?	36
7.3.1	Cíl	36
7.3.2	Motivace	36
7.3.3	Průběh.....	36
7.3.4	Dopolední program.....	36
7.3.5	Odpolední program.....	38
7.4	4. DEN – Kam dál?	39
7.4.1	Cíl	39
7.4.2	Motivace	39
7.4.3	Průběh.....	39
7.4.4	Dopolední program.....	39
7.4.5	Odpolední program.....	40
7.5	5. DEN – Konec a začátek.....	41

7.5.1 Cíl	41
7.5.2 Motivace	41
7.5.3 Průběh	41
7.5.4 Dopolední program.....	41
7.5.5 Odpolední program.....	42
Závěr	44
Seznam použité literatury	45
Seznam příloh.....	47

Úvod

„Každé skutečné dobrodružství vzniká nárazem fantazie na skutečnost.“

Karel Čapek

Hlavním cílem tohoto bakalářského projektu bylo vytvoření příměstského tábora s pětidenním programem. Tento příměstský tábor, který bude pořádán pod záštitou skautského střediska, slouží k smysluplně využitému volnému času dětí v průběhu hlavních letních prázdnin. Náplní příměstského tábora je naučit děti nejen skautským dovednostem a principům pomocí symbolického rámce – Staň se hrdinou!

Bakalářský projekt je rozdělen do sedmi částí. Úvodní čtyři kapitoly popisují teoretické poznatky, které bylo třeba zvážit při tvorbě příměstského tábora. První kapitola popisuje obecné zákonitosti volného času a jeho důležitou funkci pro správný vývoj dítěte. Druhá kapitola opodstatňuje smysl příměstského tábora a popisuje podmínky při tvorbě jeho realizace. Nechybí zde rozdělení funkcí mezi animátory a další pomocnou silou, která se podílí na vedení tábora. Jelikož je příměstský tábor pořádán pod skautským střediskem a náplní jednotlivých dnů jsou některé skautské dovednosti, třetí kapitola popisuje principy, zásady a skautskou výchovnou metodu, na které fungování skautingu stojí. Čtvrtá kapitola obsahuje charakteristiku cílové skupiny, pro kterou je příměstský tábor určen, tedy věk 10 – 12 let. Pořádaný program bude tvořen formou her a aktivit, proto se v této kapitole popisuje i význam hry pro danou věkovou skupinu.

Pátá kapitola se věnuje způsobu financování příměstského tábora a řeší již projekt samotný. Předposlední šestá kapitola obsahuje hlavní informace týkající se příměstského tábora, tedy jeho cíl, náplň, harmonogram jednotlivých dnů, organizační údaje a propagační materiály. Poslední kapitola této práce popisuje program jednotlivých dnů příměstského tábora. Každý den nese svůj název a směr, kterým bude ubíhat.

Bakalářský projekt je ukončen závěrem celé práce, seznamem použité literatury a přílohami, které obsahují propagační materiály příměstského tábora.

1 Volný čas

„Nechte dětství v dětech dozrát.“

Jean Jacques Rousseau

Příměstský tábor bude probíhat v období hlavních letních prázdnin. V době, kdy mají děti čas jen pro volnou zábavu a školní povinnosti „hází za hlavu“. Tato kapitola vysvětluje termín volný čas, popisuje kvalitní trávení volného času, jeho smysl a uvádí jeho funkce. Dále jsou zde uvedeny výchovné a vzdělávací činnosti, které slouží ke kvalitnímu strávení volného času.

1.1 Volný čas

Prostředí, pohlaví, věk, ale i rodinná či osobní situace, toto všechno jsou podněty, které volný čas mohou ovlivňovat. Nutno podotknout, že přemíra volného času může na jedince působit i negativně, pokud si s ním „neumí poradit“ a využívá ho k nežádoucím činnostem. Proto je stále více žádoucí, zvláště u dětí a mladistvých, aby jejich volný čas byl naplňován aktivitami, které pomáhají kladně utvářet a rozvíjet jejich osobnost. Ke smysluplně využitému volnému času patří i řada morálních, výchovných a právních zásad, ovšem člověk má zde větší míru dobrovolného rozhodování, (např: na rozdíl od pracovního poměru) zda tyto pravidla bude plnit či ne, nebo se podílet na jejich utváření.

A co tedy volný čas je? Volný čas má mnoho definic a každý autor si ho definuje po svém, záleží ovšem i na prostředí a době, kdy se autor zkoumání volného času věnoval. Obecné označení volného času můžeme chápat jako čas, kdy se člověk nemusí věnovat žádným pracovním povinnostem a nepůsobí na něj tlak závazků a povinností, které vyplývají z jeho sociálních rolí. Dále se uvádí, že se jedná o čas, který člověku zbyde po skončení jeho pracovních i nepracovních povinností. Jedná se o tzv. zbytkovou teorii volného času. Poněkud přesnější označení volného času je tvrzení, že se jedná o činnost, která bude člověka naplňovat, bude do ni vstupovat dobrovolně, s radostí a očekáváním¹. Nyní uvedeme přesné definice některých českých i zahraničních autorů. Volný čas můžeme chápat jako dobu, „kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění, kdy jsme oproštěni od každodenního tlaku a od povinností. Volný čas je dobou, jejíž naplnění záleží pouze na osobní vůli“ (Pávková 2004). Oproti této optimistické definici je postavena definice

---

¹ HOFBAUER B., *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha; Portál 2004. 176 s.

negativní od Vážanského (2005), který dodává, že volný čas „znamená zbývající dobu celkového denního průběhu, která zůstala po studijně nebo pracovně podmíněném čase, úkolech v domácnosti a po uspokojení základních fyziologických potřeb“. Ze zahraničních autorů můžeme uvést Yonga a Willmitta, kteří na zpracování přijatelné definice poněkud rezignovali a volný čas označují krátce jako „cokoliv, co lidé za volný čas považují“². Nové pojetí volného času definoval Rojek. V jeho definicích je zřetelný důraz na sociální solidaritu a ochranu přírodního prostředí. Rojek doplňuje volný čas o rozměr etický a ekologický. Etický – volný čas je časem, v němž lidé mají odpovědnost za dosažený blahobyt nejen vůči sobě, ale mají odpovědnost i vůči jiným lidem, volný čas je tedy časem i občanské participace. Ekologický – volný čas je naplněný odpovědností za přírodu, volný čas je časem umožňujícím vytváření optimálních podmínek života³.

1.2 Funkce volného času

Volný čas plní několik funkcí v životě člověka. Obecné členění těchto funkcí spadá do dvou rovin. První rovina se zabývá funkcemi společenskými, druhá rovinou funkcemi, které jsou významné pro člověka. Jak již bylo výše zmíněno, pojetí funkcí volného času je mnoho a každý autor je doplňuje o nějaké nové, záleží na profilaci autora. Členění funkcí se nejčastěji vztahuje buď k jednotlivci nebo společnosti. U dělení funkcí volného času také záleží na tom, zda jsou vymezena přístupem skeptickým, optimistickým či realistickým. Nyní uvedeme příklady rozdělení funkcí volného času některými autory. Nutno podotknout, že funkce se v mnohých případech velmi prolínají či do sebe zapadají.

Jako první uvedeme dělení dle Joffre Dumazediera, který rozdělil funkce do třech oblastí, které se vzájemně prolínají – Odpočinek – volný čas slouží k odstranění únavy a napětí, člověk má při něm možnost odpočinku a zotavení, rozptýlení – možnost zábavy, odpoutání se od rutinní práce, únik do fiktivního světa, rozvoj – podpora rozvoje osobnosti pomocí kreativních či společenských činností. Dělení funkcí se věnoval i německý pedagog Opaschowski, který uvádí sedm funkcí – rekreační, kompenzační, enkulturační a edukační, kontemplační, komunikativní, participační a konzumní. Opaschowski uvádí, že tyto funkce tvoří navzájem propojený celek. Poněkud jiné dělení, odlišné od tradičně používaných v Evropě, představil opět Rojek. Funkce rozděluje do čtyř oblastí a to – manipulativní – prostředek sociální stratifikace, regulativní – podílí se na formě životního stylu, identitní – možnost sociální exkluze či inkluze, mobilizační – pomocí

² KNOTOVÁ D., *Pedagogická dimenze volného času*. Vyd.1. Brno; Paido 2011. 101 s.

³ ROJEK CH., VEAL A., SHAW S. *A handbook of leisure studies*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2006. 577 s.

této funkce se jedinec může postavit tlaku společnosti. V české společnosti vytvořila propracované členění Kratochvílová, která zdůrazňuje, aby činnosti měly převážně výchovný význam. Funkce rozdělila do pěti oblastí – zdravotně-hygienickou, seberealizační, formativně-výchovnou, socializační a preventivní⁴.

1.3 Výchovné a vzdělávací činnosti

Obsah, vztah, prostředí. Tyto tři faktory zahrnujeme do výchovného působení. Při tvorbě programu vytváříme *obsahovou* složku věci, program tvoříme pro někoho, s kým navazujeme určitý *vztah*, a celý program se odehrává v nějakém nám vyhovujícím *prostředí*. Tyto faktory budeme dále popisovat.

- Obsah výchovy mimo vyučování je tvořen těmito činnostmi, které můžeme nadále rozdělit dle jejich charakteru na dobrovolné (odpočinkové, rekreační, zájmové a společensky prospěšné) a povinné (sebeobslužné a příprava na vyučování).

Odpočinkové a rekreační činnosti jsou důležitou součástí života. Slouží k odreagování a odstranění únavy. *Odpočinkové činnosti* jsou nejčastěji zařazovány po obědě, protože jsou psychicky a fyzicky nenáročné, ovšem dle potřeby se mohou využít i kdykoliv během dne. K nejčastějším příkladům odpočinkových činností patří klid na lůžku, ale i klidný pohyb v podobě procházky. Do této oblasti patří i specifické relaxační techniky, které mohou mít i psychoterapeutický význam. *Rekreační činnosti* se odlišují od odpočinkových činností kvůli fyzicky náročnějším aktivitám a manuálním činnostem. Ideální je, pokud jsou tyto aktivity prováděné venku. Pokud jsou rekreační činnosti pravidelně zařazovány do programu, přispívají tak ke zdravému duševnímu i tělesnému vývoji dětí a mládeže.

Zájmové činnosti tvoří nejdůležitější činnosti v obsahu výchovy mimo vyučování. Jejich prostřednictvím je jedinec schopen naplňovat své potřeby, kultivovat a uspokojovat své zájmy a rozvíjet své schopnosti, které se podílejí na utváření celého života. Oblasti zájmové činnosti tvoří činnosti tělovýchovné, esteticko-výchovné, společensko-vědní, pracovní-technické, přírodovědné a sportovní. Ideálem výchovy by byl jedinec s všestranně rozvinutými zájmy a specifickým zaměřením na jednu oblast, která se stane jeho celoživotním zájmem. Zájmové činnosti jsou důležité i z hlediska duševní hygieny, jelikož navozují pocit vyrovnanosti a spokojenosti, který vede k větším pracovním výkonům či celkové odolnosti člověka.

---

⁴ KNOTOVÁ D., *Pedagogická dimenze volného času*. Vyd. 1. Brno; Paido 2011. 101 s.

Sebeobslužné činnosti jsou důležité zejména u malých dětí, které se potřebují naučit v určitých věcech starat samy o sebe. Podporují návyky jako péče o osobní hygienu, společenské chování, oblékání, udržování pořádku ve věcech. Je důležité, aby se tyto činnosti pravidelně opakovaly, dbalo se při jejich plnění či nácviku na důslednost a staly se součástí každodenního režimu.

Veřejně prospěšné činnosti slouží k tomu, aby se dítě naučilo poskytovat pomoc lidem či skupinám, kteří ji potřebují, dobrovolně bez očekávání odměny. Potřebné je správné pedagogické vedení, které přispívá k formování kladných charakterových vlastností dítěte.

Příprava na vyučování patří mezi školní povinnosti dětí. Může se promítnout i v zájmové činnosti, ve které by dítě mělo mít prohloubit a prakticky si vyzkoušet si dosud získané teoretické vědomosti. Vychovatel by měl dítěti poskytnout takové podmínky, které jeho přípravu na vyučování podpoří a pomohou mu s ní⁵.

- Vztah mezi vychovávaným a vychovatelem je klíčovým prostředkem při předávání zkušeností a rad. Tento vztah je svým způsobem specifický a poměrně náročný. Nevyžaduje formální stránku jako je tomu u vztahu dítě - učitel, ale nemůže být ani neformální jako vztah dítě – rodič. Pokud vychovatel chce s dětmi a mladistvými udržovat dobrý vztah a být jim vzorem, rádcem, či starším kamarádem, je potřebné si stanovat hranice, které nebudou jím ani dětmi překračovány. Rizikem se stává navazování až příliš emočně vypjatého vztahu, kdy vychovatel věnuje pozornost viditelně více jednomu dítěti, než ostatním. Dítě se na něm tak stává závislé a pomyslné hranice „zdravého“ vztahu padají. Vztah mezi vychovatelem a dítětem je ovlivněn komunikací, která se od té školní výrazně odlišuje. Vychovatel může více využívat forem prostředí a upravovat si ho dle svého uvážení. Dialog převažuje nad monologem a vychovatel má daleko více prostoru vyslechnout si každé dítě zvlášť. K rozvoji komunikace napomáhají různé typy her a společenských aktivit. Jednoduše lze říci, že vztah mezi vychovatelem a vychovávaným je na partnerské úrovni. Podstatná je osobnost vychovatele, který na děti musí působit kladným, příjemným dojmem a nevzbuzovat v nich strach či nedůvěru. Příjemně vystupující vychovatel si získá pozornost dětí daleko lépe a předávané dovednosti jim

---

⁵ PÁVKOVÁ J., HÁJEK B., HOFBAUER B., HRDLIČKOVÁ V., PAVLÍKOVÁ A., *Pedagogika volného času*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2002, 231 s.

může podsouvat nenásilnou a přesto zábavnou formou, při které dítě ani netuší, že se učí něco nového⁶.

- Prostředí - význam tohoto slova se objevuje v oblasti *společenské i přírodní*, právě proto má své nezastupitelné místo ve výchově, kde z každé této oblasti čerpáme. Prostředí jedince je tedy tvořeno životním prostředím, které mu dává možnost vyvíjet se, růst a je doplněno o kulturní a společenské podmínky. Vedle těchto hmotných věcí jsou pro jedince důležité i věci nemateriální jako např: vztahy, duchovno, věda a umění. Obě složky (společenská a přírodní) ovlivňují tedy vývoj jedince a umožňují vzájemné propojení a působení. Pro příklad uvedeme názornou strukturu vztahů mezi člověkem a životním prostředím. Vztah „lidé – příroda“, „lidé – výsledky lidské aktivity“, „lidé – lidé“.

Nutno podotknout, že životní prostředí můžeme doplnit o další dvě stránky a to: materiální a sociálně – psychickou. *Materiální* neboli prostorová stránka je podmíněna tím, jaké materiální či přírodní faktory se v něm vyskytují a jaký je jeho stav. Jak je prostor vybaven technikou a ostatními věcmi. *Sociálně – psychická* neboli osobnostně-vztahová stránka je tvořena lidmi a podmíněna jejich vztahy (formální, neformální) a celkovou strukturou (věk, pohlaví, atd.) Tato podkapitola má především pojednávat o tom, jak prostředí ovlivňuje výchovný proces jedince. Role prostředí při výchovném procesu je situační a výchovná. *Situační* role má význam kdekoliv v prostředí, které je vybaveno materiální stránkou (škola, dětské hřiště, klubovna) a jedinec v ní má možnost seberozvoje, který je v souladu s výchovnými cíli. Prostředí v tomto případě tvoří jakousi „kulisu“. Role výchovná souvisí s množstvím sociálních rolí, které každý člověk za život má. Dítě se musí naučit, že jinak se bude chovat na hřišti, jinak ve škole a jinak v rodině. Důležitým termínem v této souvislosti se stává pedagogizace prostředí⁷.

---

⁶ HÁJEK B., HOFBAUER B., PÁVKOVÁ J., Pedagogické ovlivňování volného času. Vyd. 1. Praha; Portál 2008. 240 s.

⁷ KRAUS B., Základy sociální pedagogiky. Vyd. 2. Praha; Portál 2014. 216 s.

2 Příměstský tábor

Příměstské tábory se staly v poslední době velkým hitem. Jsou rodiči často vyhledávány a jejich nabídka je velmi pestrá. Ať už se jedná o sportovní tábory či tábory s rukodělným námětem. Rodiče často dávají přednost příměstskému táboru před táborem klasickým z mnoha důvodů. Jedním z nich může být i strach dítěte strávit noc mimo domov. Co to vlastně příměstský tábor je, si uvedeme v následující podkapitole.

2.1 Smysl příměstského tábora

Nejdříve uvedeme vysvětlení pojmu příměstský tábor, aneb, co si pod tímto pojmem vlastně představit. V odpovědi se nám opět vyskytne termín volný čas. Jedná se tedy o nabídku pro rodiče, kteří chtějí svým dětem v průběhu letních prázdnin zajistit kvalitní trávení volného času, zatímco oni jsou v práci. Příměstský tábor trvá zpravidla 5 dnů, od pondělka do pátku a je časově omezen. Rodiče ráno dovedou své děti na místo, kde se tábor uskuteční a večer si je přijdou vyzvednout. Příměstský tábor je tedy akce, na které jsou děti pouze přes den, bez přenocování. Hlavním zřizovatelem příměstských táborů bývají nejčastěji střediska volného času nebo domy dětí a mládeže⁸.

2.2 Příprava akce

Pokud jsme se rozhodly pořádat akci v podobě příměstského tábora, musíme si vyčlenit dostatek času dopředu pro plánování a přípravu akce samotné. Jako ideální doba na přípravu akce připadá v úvahu 5 - 6 měsíců předem. Musíme brát v úvahu včasnou propagaci akce, přihlašování účastníků, popř. dostatek času, abychom dali vědět náhradníkům, pokud by se nám z akce někdo odhlásil. Každý měsíc bychom měli splnit určitou fázi přípravy na akci. Než se rozhodneme příměstský tábor pořádat, je důležité si zjistit, v jakých prostorách a objektech by se mohl uskutečnit. Prostor musí splňovat určité hygienické podmínky. Přípravu akce můžeme rozčlenit do čtyř bodů.

Zrání – v této fázi sestavujeme tým animátorů, kteří se budou na akci podílet. Zjišťujeme, kdo se hodí na jakou roli v týmu a dle toho určujeme funkce. V této první fázi pracuje celý tým dohromady. Tvoří se název a cíl akce, stanoví se termín, kdy akce proběhne.

---

⁸ ŠPIŘÍKOVÁ I., KAČER J. *Příměstský tábor*. 1.vyd. Brno; Mravenec 2007. 44s.

Budování kostry – tým bychom měli mít již pevně sestavený. V této fázi hledáme objekt, kde se akce uskuteční, řešíme její materiální zabezpečení, finanční rozpočet a pouštíme se do tvorby propagace. Každý z týmu má již svoji funkci a začíná pracovat samostatně.

Dolaďování – každý má přehled pouze o tom svém a na společných schůzkách se dolaďují detaily. Program je již pevně sestavený a tvoří se náhradní varianty (např: nepřítel počasí). Od účastníků se vybírají peníze a dále se s nimi komunikuje.

Vyhodnocení – nepopulární část akce. Po skončení příměstského tábora je dobré provést zpětnou vazbu celého týmu. Říct si, zda jsme skutečně dosáhli cílů, které jsme si stanovili. V této závěrečné fázi probíhá vyúčtování akce. Můžeme sepsat závěrečnou zprávu, ve které akci znovu ohodnotíme a při další realizaci se poučíme z chyb⁹.

2.3 Vedení příměstského tábora

Na vedení příměstského tábora se bude podílet několik osob, jejichž funkce se nebudou prolínat. Z důvodu bezpečnosti nebude zapojen do náročného programu zdravotník, který musí být stále v „pohotovosti“. Pokud bude potřeba, bude do odpoledního programu zapojen kuchař. Každá z těchto osob, která se bude na vedení příměstského tábora podílet, bude mít určena některá práva a povinnosti.

Hlavní vedoucí příměstského tábora „nese na svých bedrech“ plnou odpovědnost za vše, co se během tábore stane. Hlavním vedoucím by se měla stát osoba, která má s vedením dětí či celého oddílu zkušenosti a nejlépe je starší 21 let. Znalost právních předpisů, které se pořádané akce týkají, je samozřejmě potřebná, neboť neznalost zákona neomlouvá. Jedná se především o hygienické a bezpečnostní vyhlášky. Hlavní vedoucí rozděluje práci všem organizátorům, které se akce účastní. Před začátkem akce je jeho povinností organizátory proškolit a řádně seznámit s očekávaným výkonem jejich práce. Komunikuje s rodiči a přebírá veškerou zodpovědnost za jejich děti. Hlavní vedoucí musí umět být na „dvou místech najednou“ a „řešit i zdánlivě nevyřešitelný problém“.

Oddílový vedoucí je pomyslná „pravá ruka“ hlavního vedoucího. Jedna z podmínek pro výkon této funkce je věk nad 18 let. Oddílový vedoucí je především organizátorem a účastníkem všech her, aktivit a výchovné činnosti. Jeho pracovní doba je téměř 24 hodin

---

⁹ PELÁNEK R. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. Praha; Portál 2013. 208 s.

denně. Nutno podotknout, že k takovému nasazení občas potřebuje praktikanta čili pomocného oddílového vedoucího. Oddílový vedoucí má za povinnost seznámit se s věkovou skupinou, pro kterou bude program vytvářet a nezapomínat na individuální rozdíly dětí. Oddílový vedoucí je především ten, který jde dětem příkladem, stává se pro ně vzorem a děti u něj mají jistotu dočasného útočiště, než se opět vrátí ke svým rodičům.

Funkci hospodáře může vykonávat osoba starší 18 – ti let. Povinností, které se pojí k výkonu této funkce, je opravdu mnoho. Hospodář se musí orientovat ve vedení administrativy i účetnictví a znát platné směrnice pro provoz zotavovacích akcí. Má oprávnění manipulovat s veškerým materiálem a financemi, které jsou určeny na provoz akce. Před jejím zahájením se podílí na sestavování jídelníčku a materiálního vybavení. V průběhu akce zajišťuje dodávku potravin a sjednaného zboží. Komunikuje s kuchaři a zdravotníkem a společně s nimi zajišťuje správný chod kuchyně z hlediska hygieny a bezpečnosti práce. Po skončení akce má na starost její celkové vyúčtování.

Povinností kuchaře je především znalost hygienických předpisů a norem spojených s přípravou stravy. Platný zdravotní průkaz je samozřejmostí. Musí dodržovat správný technologický postup při přípravě a podávání jídel. Kuchař se řídí pokyny hlavního vedoucího a hospodáře a podílí se na přípravě jídelního lístku. Jednou z nejdůležitějších povinností kuchaře je udržovat kuchyň v čistotě. Jelikož kuchyň je kuchařovo „království“, vstup do ní je dovolen pouze tomu, komu to kuchař umožní.

Zdravotníkem se stává osoba, která pro tento výkon splňuje potřebné vzdělání či úspěšně absolvovala zdravotnický kurz. Má na starost vybavení lékárničky a přebírá veškerou zdravotní dokumentaci dětí od rodičů. Pokud je potřeba, vydává dětem léky a veškerá zranění a ošetření si zapisuje do lékařského deníku. Je ve spojení s domluveným dětským lékařem a v případě nejasností s ním konzultuje vzniklou zdravotní situaci. Podílí se na sestavení jídelníčku z hlediska nutriční vyváženosti¹⁰.

---

¹⁰ HARMACH J. *Tábory a jiné zotavovací akce: průvodce jejich přípravou*. Praha; Institut dětí a mládeže MŠMT ČR, 2004, 136 s.

3 Skautské zásady

„Skauting může být klíčem k nové výchovné metodě, k tomu, jak zaujmout mládež. Tisíce a statisíce mladých lidí! Bude to druh bratrství bez rozdílu původu, rasy a vyznání, bohatství i chudoby.“

Robert Baden - Powell

3.1 Historie skautingu

Skauting má v naší zemi už více jak stoletou tradici. Přes veškeré politické změny a zákazy, které se v jeho vývoji projevily, se stále utváří dál a do skautské „rodiny“ přichází stále více nových členů.

Počátky celosvětového skautingu můžeme datovat do roku 1902, kdy Ernest Thompson Seton zakládá Ligu lesní moudrosti. Je silně inspirován indiánským způsobem života a úzkého sepětí k přírodě. Dalším významným bodem při vývoji celosvětového skautingu je rok 1907, kdy Robert Baden Powell uspořádal první skautský tábor pro 20 chlapců na ostrově Brownsea.

V roce 1912 vydává Antonín Benjamin Svojsík knihu Základy Junáctví, které se přezdívá „bible skautingu“. Koná se i první skautský tábor pod hradem Lipnicí. Roku 1914 je oficiálně založen spolek „Junák – český skaut“.

V dalším vývoji českého skautingu jsou důležitá data 1940, 1950, 1970, kdy byla činnost Junáka z důvodu politických změn zakázána. Poslední obnova činnosti Junáka nastala v roce 1989 a od té doby zatím zůstala nezměněna¹¹.

3.2 Změny po roce 1989

Ačkoliv tomu někdo odmítal uvěřit, konal se dne 19. května 1990 junácký sněm. Po dlouhých 20 – ti letech byla činnost Junáka opět obnovena. Nastala nová „éra,“ při které dochází k řadě organizačních změn, je obnoven a více propracován výchovný program a rok 2000 vítají všichni skauti v nových krojích. Je obnovena mezinárodní spolupráce a českoslovenští skauti jsou v roce 1990 opět přijati do organizací WAGGGS a WOSM. Po rozdělení Československa se musí Junák do obou organizací znovu přihlásit a v roce 1996 je jeho žádost přijata. Možnost vycestovat za hranice využili čeští skauti poprvé v roce

---

¹¹ ČERNÁ, M., 1996. *ABC nejen pro skauty*. 1.vyd. Praha; Idea servis. 225 s.

1994. Jejich cesta vedla do Drontenu na evropské jamboree. Ovšem daleko významnější akce se konala ten samý rok na tábořišti Sycherák u Tachova, kde se pořádalo první mezinárodní setkání skautů na českém území: *Intercamp*.

Po rozdělení Československé republiky 1. ledna 1993 zaniká společnost Český a Slovenský skauting. Další sněmy jsou již pořádány pod názvem Junák – svaz skautů a skautek ČR. Sněmy se konaly postupně napříč celou Českou republikou a z obsahu jejich jednání vznikly dokumenty jako Strategie Junáka do roku 2005 nebo Charta českého skautingu pro 21. století.

Počátkem třetího obnovení skautingu přichází na řadu otázka vzdělávání činovníků a budoucích skautských vůdců. Vzniká tedy množství vzdělávacích kurzů, lesních škol, rádcovských kurzů, workshopů, organizují se setkání za účelem výměny zkušeností mezi středisky a členy navzájem. Vzniká metodická podpora v podobě nových skautských stezek pro věkové kategorie 5 až 24 let. Velkým pomocníkem se stávají i různé podpůrné materiály a metodické příručky pro vedoucí. Co se také od poslední obnovy Junáka výrazně změnilo, je skautská činnost před veřejností. Skauti organizují různé společenské akce, které skauting propagují jako mezinárodní výchovné hnutí pro mladé. První velkou akcí, která byla pořádána pro veřejnost, se stal Společenský večer v roce 1997, který byl uspořádán k 90. výročí mezinárodního skautingu. Následovaly další akce, které budily na veřejnosti příjemný ohlas. Poslední velká „oslava“ se konala na Staroměstském náměstí v Praze v roce 2007, kde se sešlo na tisíce skautů, kteří oslavovali 100. výročí celosvětového skautingu¹².

3.3 Poslání a principy skautingu

Poslání Junáka pramení z hlavních myšlenek a metod stanovenými R. B. Powella a zakladatelem českého skautingu A. B. Svojsíkem. Ti se snažili o to, aby skauting „podporoval rozvoj mladých lidí; jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností tak, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k nejvyšší Pravdě a Lásce; sobě samým; bližním, vlasti, celému lidskému společenství a přírodě.“

Junák se snaží toto poslání naplňovat a podporovat všestranný rozvoj mládeže formou pravidelných schůzek, výprav, táborů, kulturních a společenských akcí, pořádáním

---

¹² ŠANTORA R., NOSEK V., JANOV S., DOSTÁL V., 2012. *Skautské století*. 1. Vyd. Praha; Junák – svaz skautů a skautek ČR. 253s.

sportovních aktivit; vydáváním výchovných, vzdělávacích a metodických příruček a prevencí před sociálně – patologickými jevy.

Skauting se řídí třemi principy (pravidly), které jsou uznávány jako principy „lepšího světa“. Jsou to závazná pravidla chování pro všechny členy Junáka. Těmito základními „kameny“ a zákony skautingu jsou:

- Odpovědnost k Bohu
- Odpovědnost k druhým
- Odpovědnost vůči sobě

Odpovědnost k Bohu neboli odpovědnost k vyšším hodnotám, které překračují materiální svět, je někdy popsána jako odpovědnost k nejvyšší Pravdě a Lásce. Tento princip se snaží poukázat na to, že existují hodnoty, které jsou jen těžko popsatelné, ale zásadně ovlivňují náš lidský život. Je na každém z nás, jak už si tyto hodnoty nazveme.

Odpovědnost k druhým je chápána jako „Věrnost své zemi v souladu s podporou místního, národního i mezinárodního míru, porozumění a spolupráce.“ Tento princip v sobě zahrnuje respekt, uznávání důstojnosti všech lidí a přírody. Skauting již od svého vzniku klade důraz na bratrství a vzájemné porozumění národů mezi sebou.

Odpovědnost vůči sobě zahrnuje „odpovědnost za sebe sama, sebeúctu a seberozvoj“. Tento princip je v souladu se skautskou výchovou, kdy přijetí slibu a zákona musí být dodržováno a plněno¹³.

Tyto tři principy jsou zahrnuty ve skautském slibu:

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

*„Sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,
plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,
duší i tělem být připraven pomáhat vlasti i bližním.“*

K tomu mi dopomáhej Bůh!

---

¹³ BŘICHÁČEK, V., 1992. *Skautský oddíl – 1*. 1. vyd. Liberec; Skauting. 175 s.

3.4 Skautská výchovná metoda

Skautská výchovná metoda je systém sedmi bodů, které jsou spolu provázány a pomocí nichž jsou dodržovány tři základní principy skautingu. Jednotlivé body samy o sobě nejsou ničím nové a výjimečné, důležitá je ovšem jejich provázanost. Teprve po tom, co tyto body spojíme, i když ne vždy ve stejný čas, vznikne výsledek, kterého chceme dosáhnout – skautská výchovná metoda.

Slib a zákon – Do skautského hnutí vstupuje jedinec dobrovolně, se snahou a povinností řídit se skautským slibem a principy. K tomu mu dopomáhá skautský zákon, díky kterému tyto hodnoty může nalézat v každodenním životě. Dodržování skautského slibu a zákona vede jedince k dalšímu stupni seberozvoje.

Učení se zkušeností – Skautská výchovná metoda se opírá o tvrzení, že nejlépe se jedinec učí vlastní činností a názorným napodobováním. Jedná se tak i v případě mravním. Nesnažíme se pouze o to, aby se jedinec nechoval špatně, nýbrž o to, aby dobro sám činil. Z toho plyne i skautská zásada vykonat alespoň jeden dobrý skutek denně.

Družina – Mimo všestranného rozvoje člověka klade skauting důraz i na rozvinutí roviny sociální. Aby se dosáhlo požadované výchovné metody, probíhají schůzky ve formě malých vrstevnických skupin, kde se dítěti dostává citového zázemí a ve kterém své schopnosti a dovednosti může uplatnit ve prospěch druhých a učit se jim být nápomocen.

Symbolický rámec – Aby jedinci lépe pochopili principy a hodnoty, ze kterých skauting vychází, vše vysvětlujeme pomocí her, příběhů a symbolů, díky kterým je pochopení těchto skautských základů pro jedince lehčí a příjemnější.

Příroda – Pro skauting je příroda tím nejpřirozenějším místem k nabývání nových poznatků a dovedností, ale zároveň i prostředkem, který jedince učí o něco pečovat a starat se.

Program osobního růstu – Skauting se snaží i o všestrannou podporu jedince v jeho osobních a individuálních záležitostech, záleží pouze na jeho motivaci a potřebě se rozvíjet.

Dospělí průvodci – Dospělí plní funkci průvodce, který mladému jedinci napomáhá, ukazuje cestu a podporuje ho, aby jednou mohl za svoje chování převzít zodpovědnost¹⁴.

---

¹⁴ Junák – český skaut, z. s., *Stanovy spolku schválené XIV. Valným sněmem Junáka v Litomyšli dne 29. 3. 2014* [online]. [cit. 25. 7. 2016] Dostupné z: http://www.skaut.cz/sites/default/files/stanovy_junaka_0.pdf

4 Charakteristika cílové skupiny

Příměstský tábor bude určen pro děti ve věkové skupině od 10 do 12 let. Ve školním prostředí tato věková skupina odpovídá 4. a 5. třídě. Tato kapitola se bude tedy zabývat charakteristikou jednotlivých období a bude doplněna o význam hry pro jednotlivé kategorie. Závěrečná podkapitola se věnuje typu sociální skupiny, která je pro příměstský tábor typická.

4.1 Význam a rozdělení hry

Tomu, kdo chce něco konati, předved' ukázkou, podej nástroj a pouč o napodobování. Všechno první nechť je pomalé, ale pečlivé. Opakovací zkoušky nechť jsou konány stále.

J. A. Komenský

Smyslem příměstského tábora je smysluplné využití volného času dětí pomocí různých aktivit, her a zážitků. Každá věková skupina má ale svůj specifický pohled na to, jak hru „využít“ a postavit se k ní. Tato podkapitola se tedy bude věnovat funkci a rozdělení hry pro děti ve středním školním věku.

Hra má v životě člověka významnou roli. Pro dítě je téměř nezbytná pro jeho přirozený vývoj. Hrou si dítě rozvíjí svoji fantazii a kreativitu, může si vyzkoušet situace bez tlaku reality a posilovat tak svoji zkušenost. Hra má pro dítě především význam v podobě sociální dimenze. Dítě se dostává do kontaktu s ostatními dětmi a učí se tedy vzájemné úctě a respektu. Hru můžeme rozdělit do několika skupin, jelikož je příměstský tábor určen pro děti ve věku 10-12 let, jsou zde popsány druhy her typické pro tuto věkovou skupinu¹⁵.

Stolní hry – Děti zde baví stolní hry jako Člověče nezlob se, dáma, mlýn či šachy. Podstatný je prvek náhody, který děti přitahuje a může se projevit v zájmu o složitější karetní hry, kde děti musí uplatnit bystrost a postřeh. Pokud se jim hra povede vyhrát pouze náhodně, přestává je bavit. Ve věku kolem 12 let vyhledávají složitější stolní a karetní hry, ve kterých už dosahují výborných výsledků.

Skupinové hry – Typické jsou klasické bojovky, schovávaná a honičky, které jsou zpočátku řízeny pravidly, ovšem ty se v průběhu hry „zapomínají“ a bojovka se strhává

---

¹⁵ KERN H., MEHL CH., NOLZ H., PETER M., WINTERSPERGER R. 2006. *Přehled psychologie*. 3.vyd. Praha; Portál. 287 s.

v neřízenou rvačku. Důležitý je dozor staršího a zkušenějšího hráče, který bude sledovat dodržování pravidel.

Týmové rvavé sporty – Patří mezi nejdůležitější hry pro vývoj osobnosti. Chlapci se věnují převážně fotbalu, hokeji nebo v pozdějším věku košíkové. Při těchto hrách má svoji roli odvaha z případných zranění a potyček se spoluhráči či protihráči. Sociální trénink je zde velmi bohatý. Pomocí týmových sportů se dítě učí čestné hře, odpovědnosti za své činy před zbytkem týmu a spolupráci se spoluhráči. Postupně oceňuje kladné charakterové vlastnosti svých kamarádů a vznikají tak nedocenitelná přátelství, která mohou přetrvat celý život. Nutno podotknout, že tento typ sportu je vhodný spíše pro chlapce. Ne ale všem dětem se tento typ sportu zamlouvá, a tak je potřeba hledat jinou formu v podobě závodivých nervavých her nebo zájmové aktivity jako malování, hra na hudební nástroj či tvorba modelů.

Děti v tomto věku také rády čtou a nechávají si předčítat. Encyklopedie se stávají vyhledávanou formou získávání informací. Postupem času se dítě obrací k dobrodružné literatuře, dívky k sentimentálně romantickým románům. Typické jsou také tajné skupinky s tajnými názvy, znaky a hesly. Tajemství má v tomto věku pro děti zvláštní půvab. Starší děti začíná přitahovat šero, les, jeskyně a tábory. Dokáží se plně vžít do symbolických rámců a plnit úkoly potřebné k řešení záhad.

Jak autor uvádí, skutečný a vážný sport je v mladším školním věku předčasný. Sport přestává být hrou a je pro dítě povinností. Z hlediska dalšího duševního i tělesného vývoje dítěte není optimální. V pozdějším věku kluci i dívky rádi sní o vrcholovém sportu, i když do něj nejsou zapojeni od útlého věku. Jsou ochotni tréninkům věnovat podstatnou část svého volného času a rádi porovnávají dosažené výsledky s ostatními. Pro duševně zdravější jedince bývá naopak sport možností užívat si kontaktu se spoluhráči. V tomto případě se sport stává tím, čím má být – hrou¹⁶.

4.2 Dítě ve věku 10-11 let (4. třída)

Dítě v tomto věku spadá do období mladšího školního věku. Jedná se o klidné a ničím nebouřlivé a nevýrazné období dítěte, avšak vývoj neustále pokračuje. Dle Freuda je tato část života obdobím latence, kdy sexuální impulzy utichají a veškeré libido je odváděno do

---

¹⁶ ŘÍČAN P., 2014. *Cesta životem: vývojová psychologie*. 3.vyd. Praha; Portál. 392 s.

rekreačních a skupinových aktivit nebo školních činností¹⁷. Z psychologického hlediska si toto období zasloužilo název „Období střízlivého realisty“. Ze začátku dítě dává zapravdu všemu, co slyší od rodičů a učitelů, jedná se o tzv. „naivní“ realismus. Postupem času se dítě stává kritičtější k informacím, které se mu dostávají, a z naivního realisty se stává kritický realista. Typická je záliba v různých pokusech a experimentech, z kterých si dítě odnáší reálnou zkušenost a poznání, než takové, které se mu dostává pouze slovním výkladem¹⁸.

Vágnerová tento věk zařazuje do období středního školního věku a rozděluje tak školní věk na tři části. Mladší školní věk, střední školní věk a období pubescence. Dodává, že toto období slouží jako přípravný čas, které dítě potřebuje k přípravě na „dramatičtější“ období - dospívání. Dítě v tomto věku má tendence přihlížet k většině věcí s optimistickým náhledem. Změna nastává v oblasti kognitivních schopností např: rozvoj sebehodnocení. Důležitou roli zde sehrává očekávání a požadavky ze strany rodičů. Dítě toto očekávání bere jako věc, kterou musí dodržovat a splňovat. Pokud není schopno plnit očekávání rodičů, projevuje se to na jeho celkovém sebepojetí a sebehodnocení. Určitou obranou je stabilita názorů a postojů. Dítě již není tak snadno ovlivnitelné, a pokud je o svém názoru přesvědčeno, dokáže ho fixovat. Stále však potřebuje jistý a neměnný řád¹⁹.

4.3 Dítě ve věku 11-12 let (5. třída)

Dítě (mladiství) v tomto věku je na začátku dramatického životního období – puberty. Pubescence bývá někdy označována jako období „vulkanismu“ nebo „hormonální bouře“. Dochází k mnoha změnám v jeho tělesném, citovém a kognitivním vývoji. Nastává čas prvních lásek a zklamání. Pubescenti mívají často záporné emoce a jejich celkové prožívání určitých věcí je daleko intenzivnější, nežli tomu dřív bývalo. Střídají se často změny nálad, kterým ani oni sami nerozumí. I přes to všechno dochází k dalšímu rozvoji sebekontroly, která je zde oproti minulému období daleko vyvinutější. Postupně ubývá citové bezprostřednosti, pubescenti se neradi předvádějí a drží se radši stranou, aby se vyhnuli případnému ztrapnění či výsměchu. V této životní fázi má pubescent před sebou ne jeden obtížný úkol. Jedním z těch nejtěžších je přijmout sebe samého takového jaký jsem, ať už se jedná o vzhled tváře, povahu, schopnosti a dovednosti či objevení vlastního

---

¹⁷ DRAPELA J., 2011. *Přehled teorií osobnosti*. 6.vyd. Praha; Portál. 176 s.

¹⁸ LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ., 2006. *Vývojová psychologie*. 2. vyd. Praha; Grada. 368 s.

¹⁹ VÁGNEROVÁ M., 2000. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. 1 vyd. Praha; Portál. 528 s.

nitra. V tomto věku nastává klíčový moment pro rozvoj *formální logické operace*. Pubescent už je schopen myslet nezávisle na obsahu, dokáže přemýšlet o neexistujícím a neskutečném. Rád se zajímá o rozdíl mezi realitou a vyhlášenými ideály²⁰.

4.4 Sociální skupiny

„*Zoon politicon*“, tato definice pochází od Aristotela, který označuje člověka jako bytost společenskou. Bytost, která má potřebu patřit do nějaké sociální skupiny, být jejím členem a cítit se v ní „jako doma“. Jedná se o jednu z nezákladnějších potřeb v životě člověka²¹. V průběhu vývoje se člověk stává členem několika sociálních skupin. Členství v některých si může zvolit sám (např. zájmové kroužky), jiných se pouze formálně účastní (např: škola). Sociální skupina je tedy sdružení lidí, kteří mezi sebou mají vzájemný vztah a spojují je tyto společné znaky:

- Mezi členy se vytvořily vzájemné vztahy
- Skupina si stanovila společné cíle
- Členové si jsou jisti svým místem ve skupině
- Skupina je do jisté míry organizována

Sociální skupiny jsou dále rozděleny do čtyř druhů – *Malé skupiny, Velké skupiny, Formální - organizované skupiny a Neformální – volná seskupení*. Příměstský tábor poskytuje možnost pro vznik Malých - neformálních skupin. Níže budou tedy popsány tyto typy.

Malá sociální skupina – Nejběžnějším příkladem pro tento typ sociální skupiny je rodina. S postupným vývojem si dítě nachází kamarády a vytváří si tak skupinku s nimi. Všichni ve skupině se navzájem znají a komunikují jeden s druhým. Dalším příkladem mohou být právě volnočasové kroužky, pracovní skupiny či sportovní oddíly.

Neformální skupina – Typická je pro malé skupiny, kde se členové mezi sebou dobře znají a panují zde přátelské vztahy. Nevznikají zde žádná přísná organizační pravidla a všichni členové se podílejí na dosahování cílů skrz společnou činnost. Vedoucí skupiny se

²⁰ ŘÍČAN P., 2014. *Cesta životem: vývojová psychologie*. 3.vyd. Praha; Portál. 392 s.

²¹ KERN H., MEHL CH., NOLZ H., PETER M., WINTERSPERGER R. 2006. *Přehled psychologie*. 3.vyd. Praha; Portál. 287 s.

často střídají po vzájemné dohodě a jsou voleni na základě dobrých vztahů a sympatií s ostatními členy²².

---

²² ROZSYPALOVÁ M., ČECHOVÁ V., MELLANOVÁ A., 2003. *Psychologie a pedagogika I*. 1.vyd. Praha; Informatorium. 186 s.

5 Financování projektu

Hlavní příjem bude tvořen účastnickým poplatkem, který bude činit 1500Kč/os., cena za jednodenní účast bude 350Kč. Pokud na příměstský tábor pojedou sourozenci, účastnický poplatek za druhé dítě bude činit 1000Kč. Projekt bude realizován za pomoci skautského střediska Chrast, které zapůjčí klubovny, ve kterých se bude příměstský tábor konat.

Děti budou automaticky pojištěny, neboť Junák – český skaut má trvalou smlouvu s pojišťovnou Kooperativa. Pojištění se tedy vztahuje na všechny účastníky příměstského tábora, tedy i nečleny skautského střediska²³.

5.1 Rozpočet

K sestavení rozpočtu bylo potřeba spočítat průběžné náklady na osobu na jeden den. V celkové částce je započítána i rezerva pro případ nečekaných výnosů. Co se týká pronájmu klubovny, tato částka je pevně dána skautským střediskem.

Strava – 70Kč/os./den

Pronájem klubovny – 40Kč/os./den

Výlet – 250Kč/os.

Odměny – 100Kč/os.

Personální zajištění – 300Kč

Rezerva – 300Kč/os./za celých 5 dnů

---

²³SKAUT, Příměstské tábory. *Metodika k pořádání skautských příměstských táborů*. [online] 2014-2015 [cit. 2017-30-1]. Dostupné z: <https://krizovatka.skaut.cz/zpravodajstvi/2916-metodika-primestske-tabory>

6 Projekt – STAŇ SE HRDINOU!

6.1 Cíl projektu

Hlavním cílem tohoto projektu je naučit děti smysluplně využít volný čas o prázdninách v podobě účasti na příměstském táboře, rozvinout jejich pohybové a manuální dovednosti, logické uvažování a schopnost spolupracovat a respektovat druhé ve skupině při společných činnostech. Dalším cílem je dětem co nejvíce přiblížit a objasnit na praktických činnostech skautské principy a zásady, které je budou provázet celým táborem. Příměstský tábor bude realizován pro děti ve věku 10 – 12 let a ponese se v „duchu“ skautských principů a zásad, které budou dětem předávány pomocí symbolického rámce. Za symbolický rámec jsem zvolila Staré řecké hrdiny. Děti se budou v průběhu 5 – ti dnů učit nejen některé základní skautské dovednosti. Celých pět dní příměstského tábora bude mít jednotnou myšlenku, ovšem každý den bude programově uzavřen zvlášť. Tuto výhodu vidím především v tom, že pokud se někdo bude příměstského tábora účastnit pouze jeden den, nebude potřebovat k jeho prožití informace z dnů předešlých.

6.2 Organizační údaje

Příměstský tábor bude uspořádán pro maximální počet 15 dětí na jeden turnus.

Místo konání – Skautské středisko v Chrasti u Chrudimi

Cena – 1500Kč

6.3 Propagace příměstského tábora

Letáček, viz. Příloha

6.4 Harmonogram

Každý den příměstského tábora bude stejně strukturovaný. Harmonogram jednotlivých dnů je poskládán takto:

Příchod dětí – 7:30 hod.

Začátek programu – 8:00 hod.

Blok I. – 8:00 – 9:30 hod.

Svačina I. - 9:30 hod.

Blok II. - 9:45 – 11:15

Oběd – 11:30 hod.

Polední klid – 11:30 hod. – 13:30 hod.

Blok III. – 13:30 – 15:00 hod.

Svačina II. -15:00 hod.

Blok IV. 15:15 – 16:45 hod.

Odchod dětí – 17:00 hod

6.5 Průběh příměstského tábora

V pondělí, tedy první den příměstského tábora, děti při slavnostním přivítání dostanou kartičku, na kterou za každý úspěšně splněný den dostanou od hrdiny jeho doporučení vykonávat určitou činnost, která byla hlavní náplní dne (přijde hrdina, podepíše se).

Každé ráno děti navštíví určený hrdina, představí se jim a poví, co od nich žádá. V průběhu celého dne se děti budou věnovat takovým činnostem, aby se určenému hrdinovi co nejvíce přiblížily a naučily se dovednostem, které ho charakterizují. Úmyslem bude získat všechny podpisy od všech hrdinů, které se dětem představí. Na konci příměstského tábora děti dostanou na základě počtu podpisů odměny v podobě placek, sladkostí, pamětního listu.

7 Popis jednotlivých dnů

7.1 1. DEN – Zašifrovaný den

7.1.1 Cíl

Děti pochopí průběh celého příměstského tábora, seznámí se mezi s sebou a naučí se řešit různé šifry. Zároveň procvičí logické myšlení při řešení úkolů.

7.1.2 Motivace

Samotný Zeus předstoupí před děti a oznámí jim svůj plán. Do svého světa potřebuje nabrat nové hrdiny, ale vybírat bude pouze z těch nejzdatnějších. Dětem sdělí, co všechno od takového hrdiny žádá a jakých zkoušek zdatnosti požaduje. Rozdá jim kartičky, na které budou sbírat podpisy. První den si vyzkouší jejich schopnost a důvtip rozluštit i ty nejtěžší šifry a zprávy, které je mohou při dalších zkouškách potkávat. Ovšem patronku tohoto dne dětem neprozradí.

7.1.3 Průběh

Hlavní činností tohoto dne bude šifrování různých hesel, znaků a kódů, které děti budou postupně přivádět na zodpovězení hlavní otázky dne a to: Komu je tento den určený? Bude to Athéna, neboť je symbolem moudrosti a rozvážnosti.

7.1.4 Dopolnední program

I. BLOK – 8:00 – 9:30 hod.

Dopolnední program bude převážně zaměřen na seznamovací hry, neboť všechny děti se mezi s sebou nebudou znát. S dětmi si nejprve sedneme do kruhu a každý (i vedoucí) se představí stylem, že řekne své jméno a co má rád. Po takto krátkém představení mezi s sebou navzájem budou následovat aktivity:

KDO TO JE?

Časová dotace: 15 min.

Průběh: Děti rozdělíme do dvou týmu a posadíme naproti sobě. Mezi nimi vedoucí natáhnou deku tak, aby na sebe skupinky neviděly. Každá skupinka potichu vybere jednoho člena, který se přiblíží těsně k dece a v momentě, kdy budou oba zástupci skupinky připraveni, vedoucí pustí deku na zem. Úkolem je říci co nejdřív správné jméno

protihráče na druhé straně (zbytek skupinky nesmí radit). Za správné uhádnutí skupinka získává bod. V průběhu hry by se měli vystřídat všichni členové skupinky²⁴.

Další seznamovací aktivitou bude:

CYKLIČKÁ HONĚNÁ

Časová dotace: 10 min.

Průběh: Každý hráč si vylosuje cedulku se jménem hráče, kterého musí chytit (pokud si děti ještě nezapamatovaly jména, musí si je zjistit). Pokud lovec „svého“ hráče chytí, ten odchází ze hry a předává lísteček toho, koho honil, lovcí, který ho chytil. Lovec běží dál chytat novou „obět“²⁵.

Příchod Dia - nyní přichází Zeus a představuje dětem svůj plán. Zároveň jim u toho rozdává podpisové kartičky. Po skončení scénky si s dětmi popovídáme o tom, zda pochopily, co se od nich dnešní a následující dny žádá a pustíme se do plnění prvních šifer. Děti si rozdělíme do třech skupin, každá skupinka bude mít k sobě jednoho animátora. Ten jim představí různé způsoby šifrování a luštění kódů. Děti si budou zkoušet za pomoci tabulky přeložit morseovku a napsat pomocí symbolů zprávu.

II. Blok – 9:45 – 11:15 hod.

Tento blok bude tvořen jednou aktivitou, která bude navazovat na předchozí získávání znalostí ohledně šifer.

KLÍČ OD PEVNOSTI

Časová dotace: 90 min.

Průběh: Děti se rozdělí opět do třech skupin. Každá skupina musí za stanovený časový limit získat 7 klíčů = písmen a z nich vytvořit závěrečné hlavní heslo. Jednotlivé klíče získají na sedmi stanovištích, které musí navštívit a splnit na nich zadaný úkol, který se bude týkat šifrování a hádanek. Pokud úkol nesplní, klíč nedostanou. Po ukončení časového limitu budou mít děti čas ze získaných klíčů složit heslo (moudrost). Toto heslo musí následně „přeložit“ do morseovky a odevzdat animátorům ke kontrole. Pokud ho budou mít dobře, začínají mít nárok získat si podpis hrdiny na konci dne.

---

²⁴ HRANOSTAJ. *Kdo to je?*[online] 2006. [cit. 2017-01-30]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/hra311>

²⁵ HRANOSTAJ. *Cyklická honěná*[online] 2006. [cit. 2017-01-30]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/hra220>

7.1.5 Odpolední program

III. Blok – 13:30 – 15:00 hod.

Po odpoledním klidu si se všemi dětmi opět sedneme do kruhu, zeptáme se, jak jim chutnalo a jak si odpočinuly. Připomeneme si, co nám ráno říkal Zeus a že stále nevíme, o čí podpis máme tento den bojovat. Odpoledne bude tedy zaměřené na získání této informace. První aktivita bude pohybová.

TŘI PROTI JEDNOMU

Časová dotace: 10 min.

Průběh: Děti rozdělíme do skupinek po čtyřech. Tři z nich utvoří kruh, drží se za ruce a určí, kdo se stane obětí. Hráč, který stojí mimo, musí oběť chytit. Trojice musí ovšem manévrovat tak, aby svoji oběť uchránila. Hra končí v momentě, kdy se pronásledovatel podaří dotknout oběti. Role můžeme několikrát prostřídat²⁶.

ŠIFROVÁNÍ

Časová dotace: 45 min.

Průběh: Děti rozdělíme do dvou týmů. Z každého týmu odebereme jednoho šifranta a zbytek dostane větu, kterou dle svého zašifruje. Týmy předají zašifrovanou větu svému šifrantovi, ten, který ji dřív rozluští, získává pro svůj tým bod. Nakonec si týmy vymění zašifrované zprávy a snaží se rozluštit zprávu konkurenta. Vyhrává ta skupina, které se to podaří nejdříve²⁷.

HÁDANKOVÁ ŠTAFETA

Časová dotace: 15 min.

Průběh: Děti rozdělíme do třech týmů. Rozestupy mezi jednotlivými členy v týmu budou cca 4 m. Každý hráč bude mít u sebe papírek s napsanou hádankou. První hráč vyběhává k druhému, poradí se o hádance a na papír napíše odpověď. Druhý hráč vyběhává ke třetímu a v ruce drží zodpovězenou hádanku prvního hráče a svoji nezodpovězenou. Postupuje se až do konce stejným způsobem. Poslední hráč běží se všemi zodpovězenými hádankami do cíle, kde musí sám odpovědět na svoji hádanku. Animátor zkontroluje správné odpovědi a

---

²⁶ NEUMAN J., HERMOCHOVÁ S. *Nejlepší hry do kapsy*. 1.vyd. Praha; Portál. 2004. 192s.

²⁷ HRANOSTAJ. *Šifrovaná*. [online]. 2007 [cit. 2017-01-30] Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/hra410>

přidělí týmu body. Vyhrává ten tým, který za nejrychlejší čas zodpověděl správně co největší množství hádanek.

Poslední blok tohoto dne bude věnován klidné rukodělné činnosti, které ale nebude chybět myšlenka celého dne, šifrování.

IV. Blok – 15:15 – 16:45 hod.

UKRYTÉ SLOVO

Časová dotace: 60 min.

Průběh: Děti budou pracovat samostatně. Každý si vymyslí jedno slovo, které pro něho bude charakterizovat uplynulý den. Úkolem bude na papír formátu A3 vytvořit takovou malbu, do které zvolené slovo ukryjí. Na závěr si všechny malby prohlédneme a pokusíme se najít jednotlivá slova.

Přichází Athéna a představuje se dětem, hodnotí průběh celého dne a vybírá od všech dětí podpisové kartičky. Za to, že děti prokázaly plnit nejrůznější šifry s hádankami a moudře ve všech disciplínách plnit úkoly, zaslouží si její podpis, který je roven podpisu moudrosti. Athéna se na závěr dne dětí zeptá, jak si dnešní den užily a zda se těší na další.

Před tím, než se s dětmi rozloučíme a pošleme je domů, je společný úklid kluboven a zahrady.

7.2 2. DEN – Ulov a uvař!

7.2.1 Cíl

Děti budou schopny dle návodu a instrukcí uvařit oběd na ohništi. Dále rozvinou svoje pohybové schopnosti, procvičí se v poznávání rostlin a naučí se rozdělovat oheň.

7.2.2 Motivace

Přichází Artemis, představí se a sděluje, že se stává patronkou tohoto dne a jakýmsi vzorem pro získání další schopnosti. Svůj podpis věnuje tomu, kdo se celý den vydrží učit a plnit moudra přírody.

7.2.3 Průběh

Tento den poslouží k tomu, aby si děti zkusily uvařit svůj oběd v kotlíku na ohništi. Potravu si budou muset ale rozvážným lovem získat (pohybová aktivita). V průběhu dne se budou učit poznávat přírodu a nacházet takové plody, ze kterých si budou moci uvařit závěrečný čaj pro tento den.

7.2.4 Dopolnední program

I. BLOK – 8:00 – 9:30 hod.

Dnešní den začneme rozcvíčkou, aby se děti po ránu probraly a nastartovaly do nového dne.

OCÁSKOVÁ HONIČKA

Časová dotace: 15 min.

Postup: Každé dítě bude mít za pasem zastrčený kus látky (ocásek), úkolem každého bude co nejvíce protihráčům vyndat jejich „ocásek“, aniž by o ten svůj přišlo. Honí se všichni navzájem. V momentě, kdy dítě o svůj ocásek přijde, vypadává ze hry. Vyhrává ten, kdo má na konci nejvíce cizích ocásků i s tím svým. Tato hra je zařazena na začátku proto, aby se děti rozpohybovaly a nastartovaly na celý den. Na konci hry se zeptáme, kdo vyhrál a měl nejvíce „ocásků“.

Mezi děti vbíhá Artemis, představí se a poví, co všechno od nich žádá, aby mohly získat na konci dne její podpis. Artemis se nezdržuje příliš dlouho a odchází. S dětmi tedy probereme úkoly, které musíme tento den splnit. Ovšem Artemis ve spěchu neřekla, že jedna z nejdůležitějších schopností je umět si uvařit ulovené jídlo na ohni. Pouštíme se do aktivity.

ULOV SI OBĚD

Časová dotace: 60min.

Postup: Děti rozdělíme do tří skupin. Na rozlehlou plochu, nejlépe louku poházíme 120 papírků, na kterých budou obrázky zvířat. Všechny skupinky vybíhají najednou a snaží se ulovit co nejvyšší počet papírků. Najednou může každý vzít max. jeden papírek a ten odnést na smluvené místo své skupinky. Mezi děti ale vbíhají i další lovci (animátoři) a snaží se jim ulovenou kořist sebrat. Pokud animátor nějaké dítě chytí, to mu musí papírek odevzdat a běžet pro další. Po skončení časového limitu si děti ve skupinkách roztřídí své nalovené papírky dle druhů zvířat. Každý druh zvířete představuje jednu surovinu, kterou potřebují k vaření obědu. Až budou mít vše roztříděné, přicházejí po jednotlivých skupinách k výdejnímu místu, kde získají potřebné suroviny. Pokud by některé skupince chyběla např. sůl či jiná surovina z toho důvodu, že nesbírali určený druh zvířat na papírcích, budou moci surovinu získat výměnou za splnění zadaného úkolu.

II. Blok – 9:45 – 11:15 hod.

Celý tento blok budou děti ve vytvořených skupinkách vařit oběd ze získaných surovin. Každá skupinka bude mít k dispozici „svého“ animátora, který jim bude s přípravou oběda v kotlíku na ohni pomáhat. Děti prozatím ohniště připravovat nebudou.

7.2.5 Odpolední program

III. Blok – 13:30 – 15:00 hod.

Po odpoledním odpočinku si uděláme s dětmi krátkou vycházku do okolí za poznáním přírody. Děti budou pracovat ve dvojicích. Každá dvojice dostane pracovní list, na kterém budou otázky s úkoly typu: dones na ukázkou určené rostliny, přiřaď správné názvy zvířat k obrázkům. Zkus najít a překreslit stopu zvířete a pomocí encyklopedie urči, komu stopa patří. Až budou mít děti úkoly splněné, rozdělíme je opět do třech skupin. Každá skupinka si určí svého zástupce a ten z klobouku vytáhne název rostliny, ze které bude skupina vařit čaj (předem si zjistíme, že na louce, či v její blízkosti se požadovaná rostlina opravdu nachází). Poté se skupinky vydávají hledat požadovanou rostlinu, po jejím nalezení se vracíme zpět do kluboven.

IV. Blok – 15:15 – 16:45 hod.

Poslední blok tohoto dne bude věnován přípravě bylinného čaje. Každá skupinka bude vařit svůj. Děti budou čaj vařit opět v kotlíkách, ovšem tentokrát si musí připravit ohniště a

zapálit oheň (vše za dozoru a pomoci animátora). Až budou mít čaj uvařený, přijde opět Artemis. Ochutná od každé skupinky čaj a zhodnotí jejich počínání uplynulého dne. Za zásluhy dětem podepíše podpisové kartičky.

Společně uklidíme klubovny a děti se připravují na odchod.

7.3 3. DEN – Pomůžeš?

7.3.1 Cíl

Děti pochopí a osvojí si základy první pomoci, dokáží se vcítit do modelových situací a budou připraveny poskytnout první pomoc v nouzi.

7.3.2 Motivace

Přichází Asklépios, opět se představí a vážným hlasem sdělí, že poslání tohoto dne nebude snadné. Hrdinové musí být připraveni vstoupit do boje a čelit různým zraněním. Pokud chtějí stát po boku Diovi, lékařská tajemství musí znát. Mají den na to, aby se naučily základním technikám první pomoci, kterou při těžkých bojích využijí. Pokud obstojí, na konci dne obdrží podpis.

7.3.3 Průběh

Tento den se ponese v záchranářském „duchu“, kdy se děti budou učit základy první pomoci a nabyté znalosti si budou moci vyzkoušet na připravené modelové situaci. Děti si dále vyzkouší, jaké je to malovat obraz bez použití rukou.

7.3.4 Dopolední program

I. BLOK – 8:00 – 9:30 hod.

Den opět zahájíme rychlou rozcvičkou.

VIRUS

Časová dotace: 10 min.

Průběh: Jedná se o klasickou honičku. Na začátku hry je označen jeden, který je nakažen nebezpečným virem. Dotekem předává tento vir druhému, takže ostatní před ním musí utíkat. Pokud se mu podaří někoho chytit, nakažený si musí kleknout. Zachránit ho může jedině zdravý jedinec, který se dotkne jeho hlavy a udělá vedle něj 3 dřepy. Nakažený je uzdraven a může běžet dál.

Vstupuje Asklépios, představí se a oznámí dětem, co vše je dnešní den čeká. Zároveň zdůrazňuje, že složit dnešní úkoly nebude ani zdaleka tak snadné jako v předchozích dnech, zároveň možná už dnes uplatní při jednom úkolu znalosti nabyté z předchozího dne. Podpisy si musí děti opravdu zasloužit.

STANOVIŠTĚ PRVNÍ POMOCI

Časová dotace: 60 min.

Průběh: Děti si rozdělíme do třech skupin a vytvoříme 6 stanovišť, které děti budou postupně obcházet. Na každém stanovišti se dozví a budou si moci vyzkoušet základy první pomoci, jak postupovat při dopravní nehodě nebo jiných krizových situacích. Po skončení této aktivity se všemi dětmi provedeme zpětnou vazbu a objasníme si věci, které děti na stanovišti nepochopily nebo jim nepřišly jasné a srozumitelné.

ZACHRAŇ OSTATNÍ

Časová dotace: 20 min.

Průběh: Děti rozdělíme do třech skupin. V každé skupině je určen jeden záchranář, jehož úkolem je dostat všechny zraněné členy, kteří jsou rozmístěni do okolí cca 20m., do cíle. Záchranář vybíhá pro prvního člena svého týmu, který nemůže chodit (stejně jako zbylí zranění členové týmu). Uzdravit se může pouze tak, že ho záchranář donese do cíle, aniž by se zraněný dotkl nohama země (pokud se dotkne, přičítají se trestné vteřiny). Takto zachráněný spoluhráč vybíhá už společně se záchranářem pro další členy týmu. Vyhrává ta skupina, která dopraví co nejdříve všechny zraněné členy svého týmu do cíle.

II. Blok – 9:45 – 11:15 hod.

ZÁCHRANÁŘSKÉ PEXESO

Časová dotace: 30 min.

Průběh: Děti rozdělíme do dvou družstev. Princip pexesa zůstává stejný. Na herním území rozházíme papírky s lékařskou tematikou (150 – hasiči, zlomená ruka – trojcípí šátek apod.), každá dvojice bude očíslována pro lepší přehlednost. Hráči se postaví na startovní čáru, vždy vybíhá pouze jeden hráč z každého družstva. Dohromady mohou být tedy na herním území max. 2 hráči v časovém limitu 2 minuty. Po tuto dobu mohou otočit více papírků najednou, ovšem pokud se jim nepodaří nalézt dvojici, vrací se zpět do týmu a vybíhá další hráč. Vítězí to družstvo, kterému se povede najít nejvíce dvojic.

MALOVÁNÍ BEZ RUKOU

Časová dotace: 60 min.

Průběh: Každé dítě dostane k dispozici bílý papír formátu A2 a další výtvarné pomůcky. Cílem této aktivity je vyzkoušet si namalovat obraz jinou částí těla než rukou. Děti si mohou samy zvolit téma kresby. Co bude ovšem řízené, je část těla, kterou se bude

malovat (nohou, loktem, bradou, pusou apod.), vždy po pár minutách animátor určí změnu. Po skončení malby proběhne výstava obrázků. Každé dítě popíše, co malovalo a kterou částí těla se mu malovalo nejlépe.

7.3.5 Odpolední program

III. Blok – 13:30 – 15:00 hod.

IV. Blok – 15:15 – 16:45 hod.

Celý odpolední blok bude věnován velké modelové situaci, která bude pro děti připravena. Modelových situací bude několik a děti se na nich budou po skupinkách střídat. Součástí modelové situace bude i přistavené hasičské auto, ze kterého si děti budou moci zkusit hasit požár za pomoci dobrovolných hasičů.

Na závěr dne s dětmi zhodnotíme průběh celého dne a především odpoledního programu.

7.4 4. DEN – Kam dál?

7.4.1 Cíl

Děti se naučí pracovat s kompasem a mapou a zorientovat se v prostoru pomocí těchto pomůcek. Rozvinou svoje pohybové schopnosti pomocí účasti v lanovém centru. Závěrem budou schopny si samostatně nabatkovat tričko.

7.4.2 Motivace

Přichází Hermés, znaven dlouhou cestou, ale dost sil mu ještě zbývá, aby předal zprávu od Dia. Ten vzkazuje, že se v nedalekém okolí ukrývá poklad, jehož nalezením děti prokážou další dovednost, kterou budou potřebovat, aby se staly hrdiny. Poloha pokladu je ovšem skryta v souřadnicích. Děti dostávají kompas s mapou a souřadnicemi. Hermés se připravuje k odchodu, když v tom dětem sdělí další důležitou informaci. Souřadnice k pokladu byly poztráceny a roztroušeny, děti tedy dostanou první obálku s místem, kam mají dojít a na něm snad naleznou další obálku.

7.4.3 Průběh

Tento den se budou děti učit práci s kompasem a mapou. V tomto dni bude probíhat výlet. Na určené místo se děti budou muset dopravit na základě souřadnic, které budou postupně cestou nacházet. Pokaždé najdou souřadnice místa, kam mají dále dojít a na tom místě musí najít další zprávu, aby došli do požadovaného cíle. Souřadnice budou zjišťovat na mapě s pomocí kompasu.

7.4.4 Dopolodní program

Den opět zahájíme rozcvíčkou.

ŽIVÉ ČLOVĚČE NEZLOB SE

Časová dotace: 15 min.

Průběh: Hráči vytvoří kruh o průměru přibližně 6m. Rozdělí se do skupin, každá skupinka bude mít čtvrtinu kruhu „domeček“. Hráči se vžijí do role figurek, do hry se „nasazují“ pokud hodí na kostce číslo 6. Při dalším hodu hodnota čísla znamená, že tolikrát musí kruh oběhnout a zase se vrátit do svého „domečku“. V ten moment hází kostkou další hráč a vybíhá. Všechny skupinky hrají najednou. Vyhrává ten tým, který má všechny „figurky“ vystřídané a zpět v „domečku“.

Přibíhá Hermés sdělit zprávu od Dia a předává dětem první obálku se souřadnicemi, kam musí dojít, aby našly další ztracenou zprávu. Děti si tedy berou připravené batohy se svačinou a obědem. Před cestou si děti rozdělíme do skupin, každá bude mít svého animátora. Po každém nalezení obálky přijde skupinka ke svému animátorovi a ten jim vysvětlí práci s mapou a kompasem. Poté, co děti společně ve skupinkách přijdou na to, kam jít dál, se zase vydáme na cestu. Cílem trasy bude lanové centrum na Podhůře u Slatiňan, kde děti budou mít dostatek času prolézt si lanové překážky a dát si oběd. Při cestě zpět děti najdou ještě jeden dopis, který je bude směřovat k nalezení pokladu, ten bude obsahovat bílá trička na nabatkování a barvy k tomu určené.

7.4.5 Odpolední program

III. Blok – 13:30 – 15:00 hod.

Kolem 15:00 se vracíme z výletu zpět do kluboven. Děti si chvíli odpočinou a dají si svačinu.

IV. Blok – 15:15 – 16:45 hod.

Závěrečný blok tohoto dne si budou děti batikovat trička na památku. Jako každý den za nimi opět dojde Hermés, zhodnotí jejich počínání spočívající v práci s mapou a buzolou. Za to, že se všichni ve zdraví z výletu za pomoci mapy vrátili, si od něj zaslouží podpis.

Opět uklidíme klubovny a věci po batikování, rozloučíme se a děti odchází.

7.5 5. DEN – Konec a začátek

7.5.1 Cíl

Děti si budou schopny vybavit veškeré nabyté vědomosti a uplatnit je v závěrečné hře. Procvičení paměti, hbitosti a logického myšlení. Dále provedou zpětnou vazbu na příměstský tábor.

7.5.2 Motivace

Ráno se děti dostávají do spárů Hádeše. Ten je nechce pustit ze svého podsvětí a vyhrožuje spálením podpisových kartiček. Dětem tedy hrozí, že veškerá týdenní snaha přijde vniveč a hrdiny se nestanou. Najednou se objeví Athéna, která děti učila první den šifrářem a moudře rozmlouvá s Hádesem. Snaží se, aby děti pustil z podsvětí a nechal je jít. Nakonec Hádes svolí, ale jako podmínku si stanoví, že děti musí bez pomoci jeho podsvětí samy opustit, musí přitom uplatnit veškeré znalosti a dovednosti, které se naučily. Pokud Háda přesvědčí, že jejich úsilí stálo za to a z podsvětí se dostanou, kartičky nespálí.

7.5.3 Průběh

Na začátku dne děti nemile přivítá Hádes a sdělí jim, že pokud se chtějí dostat z jeho podsvětí, do kterého se záhadou dostaly, musí splnit několik nelehkých úkolů. Cílem tedy bude zopakování si všech naučených věcí, které se děti v průběhu příměstského tábora naučily.

7.5.4 Dopolední program

I. BLOK – 8:00 – 9:30 hod.

Poté, co se všechny děti sejdou, následuje poslední rozcvička příměstského tábora. Jelikož bude dnešní den náročný, bude náročná i rozcvička.

MINUTOVÁ HONIČKA

Časová dotace: 10 min.

Postup: Zvolíme jednoho hráče, který na vytyčeném prostoru v časovém rozmezí jedné minuty musí pochytnat co nejvíce protihráčů. Ti, pokud budou chyceni, musí do skončení minuty plnit zadaný cvik (kliky, dřepy, skákání po jedné noze apod.). Spočítáme, kolik protihráčů bylo pochytnáno a honička začíná od začátku²⁸.

---

²⁸ ZAPLETAL M., *Velká encyklopedie her - Hry na hřišti nebo v tělocvičně*. 1. vyd. Praha; Olympia 1987. 503 s.

Přichází Hádes s nepříliš dobrou zprávou pro děti. Vyžaduje od nich za trest jejich kartičky, neboť neoprávněně vstoupily do jeho světa, ve kterém bez jeho povolení nemají co dělat. Je velmi rozhněván. Naštěstí přichází moudrá Athéna, která se Hádese snaží uklidnit a přesvědčit, aby dětem nebral jejich kartičky s těžce získanými podpisy. Hádes nakonec souhlasí, ale požaduje od dětí, aby získané znalosti a dovednosti předvedly při cestě zpět z jeho podsvětí, kterou pro ně nachystal. Pokud se při cestě neosvědčí, kartičky nadobro spálí.

Po jeho odchodu se děti rozdělí do třech skupin. Každá dostane zprávu, která bude napsána v šifrách a hádankách. Zpráva bude obsahovat popis cesty, která je čeká, ovšem nějaké části zprávy si budou muset děti najít v okolí klubovny (zámecké zahradě). Nebude to tedy úkol snadný a jednoduchý, bez všech poskládaných částí zprávy se děti nedozví, co všechno je čeká a co všechno si musí zajistit a připravit.

II. Blok – 9:45 – 11:15 hod.

HLEDÁNÍ POMŮCEK NA CESTU

Děti mají zprávu složenou a přečtenou, ovšem značná část jim ještě chybí. Potřebují získat pár potřebných věcí, bez kterých by cestu nemohly podstoupit např: mapa, kompas, zápalky, cestovní lékárnička, encyklopedie rostlin a svačinu s pitím. Věci jsou různě ukryté v blízkosti klubovny. Skupinky dostanou mapu s vyznačenými místy, kde se věci ukrývají a mohou si pro ně dojít. Mírnou zátěží se ale stává to, že z každé skupinky smí na určené místo jít pouze jeden její člen. Místo musí co nejrychleji najít, získat požadovanou věc a co nejdříve se vrátit ke skupině. V ten moment vybíhá další člen skupiny na další místo. Po trase k neštěstí skupin pobíhají „zlounové“, kteří se snaží získané věci lstí dostat zpět a znemožnit projítí připravenou cestou zkoušky. Děti musí být velmi obezřetné a „zlounům“ se vyhýbat. Pokud se s ním přeci jen setkají, nesmí za žádnou cenu promluvit a získanou věc směnit za jinou. „Zlouni“ umějí být velice přesvědčiví a smlouvaví.

Hledání končí v momentě, kdy všechny skupinky získají potřebný počet věcí.

7.5.5 Odpolední program

III. Blok – 13:30 – 15:00 hod.

IV. Blok – 15:15 – 16:45 hod.

Oba odpolední bloky budou tvořeny závěrečnou hrou Šipkovaná. Trasa bude vytvořena pomocí fáborků, které budou přivázány na stromy či jiné předměty v blízkém okolí Chrasti. Cesta bude trvat 2 hodiny. Děti budou ve dvou skupinách a budou vybíhat zároveň, ovšem každá jiným směrem. Po cestě budou muset plnit úkoly na stanovištích, které prověří jejich získané znalosti a dovednosti z předešlých dnů.

V momentě, kdy se obě skupiny dostaví zpět do kluboven, přichází Hádes a uznává, že cestu zkoušky splnili všichni čestně a statečně. Kartičky jim tedy pro tentokrát nespálí. Po jeho odchodu přicházejí v čele s Diem hromadně všichni hrdinové, kteří je celým příměstským táborem provázeli a mají k dětem závěrečnou řeč. Zeus si nakonec vybere od všech podpisové kartičky, zkontroluje množství podpisů a slavnostně každého pasuje na hrdinu, kterého přijímá mezi své a daruje mu pamětní list na příměstský tábor.

ZPĚTNÁ VAZBA CELÉHO PŘÍMĚSTSKÉHO TÁBORA

S dětmi si sedneme do kruhu a každému dáme prostor, aby se vyjádřil k uplynulým pěti dnům, řekl, co se mu líbilo i nelíbilo. Zároveň je požádáme, aby svůj nejlepší zážitek namalovaly či jinak ztvárnily na papír. Až budou mít děti hotovo, vytvoříme „galerii vzpomínek“, kdy každý autor představí svůj obrázek – vzpomínku.

Po ukončení galerie se s dětmi oficiálně rozloučíme a rozdáme jim památeční balíček.

Závěr

Tento bakalářský projekt byl napsán s cílem vytvořit pětidenní program v podobě příměstského tábora pro děti ve věku 10 – 12 let, který přispěje ke kvalitně strávenému volnému času v období hlavních letních prázdnin. Příměstský tábor je pořádán pod skautským střediskem a náplň jednotlivých dnů se ubírá směrem naučit děti nejen skautským dovednostem. Symbolický rámeček, díky kterému budou tyto dovednosti dětem předávány, nese název – Staň se hrdinou!

Bakalářský projekt byl strukturován do sedmi částí, z nichž úvodní čtyři kapitoly popisovaly teoretické poznatky, díky kterým mohl být příměstský tábor vytvořen. Obsahovaly informace ohledně volného času, který je pro utváření osobnosti dítěte velmi důležitý, i když musí být v období dospívání mírně usměrňován. V druhé kapitole byla uvedena příprava realizace příměstského tábora a jeho smysl. Jelikož je příměstský tábor pořádán v „duchu“ skautských myšlenek, jsou v práci uvedeny principy a skautská výchovná metoda, která ke skautingu neodmyslitelně patří. Čtvrtá kapitola tohoto bakalářského projektu charakterizovala cílovou skupinu, pro kterou je příměstský tábor pořádán.

Nejpodstatnější částí této práce byly kapitoly, které se věnovaly projektu samotnému. Pátá kapitola řešila financování příměstského tábora a dále následovaly organizační údaje, harmonogram, propagační materiály a především cíl celého projektu, který byl naplňován programem jednotlivých dnů.

Úplným závěrem této práce bude zrealizování příměstského tábora a skutečné naplnění očekávaných cílů.

Seznam použité literatury

- [1] BŘICHÁČEK, V., *Skautský oddíl – I.* 1. vyd. Liberec; Skauting 1992. 175 s. ISBN 80-85421-04-6
- [2] ČERNÁ, M., *ABC nejen pro skauty.* 1.vyd. Praha; Idea servis 1996. 225 s. ISBN 80-85970-06-6
- [3] DRAPELA J., *Přehled teorií osobnosti.* 6.vyd. Praha; Portál 2011. 176 s. ISBN 978-80-262-0040-6
- [4] HÁJEK B., HOFBAUER B., PÁVKOVÁ J., *Pedagogické ovlivňování volného času.* Vyd. 1. Praha; Portál 2008. 240 s. ISBN 978-80-7367-473-1
- [5] HARMACH J. *Tábory a jiné zotavovací akce: průvodce jejich přípravou.* Praha; Institut dětí a mládeže MŠMT ČR, 2004, 136 s. ISBN 80-86033-93-7
- [6] HOFBAUER B., *Děti, mládež a volný čas.* Vyd. 1. Praha; Portál 2004. 176 s. ISBN 80-7178-927-5
- [7] HRANOSTAJ.[online] 2006. [cit. 2017-01-30]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/>
- [8] Junák – český skaut, z. s., *Stanovy spolku schválené XIV. Valným sněmem Junáka v Litomyšli dne 29. 3. 2014* [online]. [cit. 25. 7. 2016] Dostupné z: http://www.skaut.cz/sites/default/files/stanovy_junaka_0.pdf
- [9] KERN H., MEHL CH., NOLZ H., PETER M., WINTERSPERGER R. *Přehled psychologie.* 3.vyd. Praha; Portál 2006. 287 s. ISBN 80-7367-121-2
- [10] KNOTOVÁ D., *Pedagogická dimenze volného času.* Vyd.1. Brno; Paido 2011. 101 s. ISBN 978-80-7315-223-9
- [11] Kolektiv autorů. *Standardy první pomoci.* Praha; Český červený kříž 2012. 83s. ISBN 978-80-87729-01-4
- [12] KRAUS B., *Základy sociální pedagogiky.* Vyd. 2. Praha; Portál 2014. 216 s. ISBN 978-80-262-0643-9
- [13] LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ., *Vývojová psychologie.* 2. vyd. Praha; Grada 2006. 368 s. ISBN 80-247-1284-9.
- [14] NEUMAN J., HERMOCHOVÁ S. *Nejlepší hry do kapsy.* 1.vyd. Praha; Portál. 2004. 192s. ISBN 978-80-262-0468-8

- [15] PÁVKOVÁ J., HÁJEK B., HOFBAUER B., HRDLIČKOVÁ V., PAVLÍKOVÁ A., *Pedagogika volného času*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2002, 231 s. ISBN 8071787116.
- [16] PELÁNEK R. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. Praha; Portál 2013. 208 s. ISBN 978-80-262-0454-1
- [17] ROJEK CH., VEAL A., SHAW S. *A handbook of leisure studies*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2006. 577 s. ISBN 1-4039-0278-X.
- [18] ROZSYPALOVÁ M., ČECHOVÁ V., MELLANOVÁ A., *Psychologie a pedagogika I*. 1.vyd. Praha; Informatorium 2003. 186 s. ISBN 80-7333-014-8
- [19] ŘÍČAN P., *Cesta životem: vývojová psychologie*. 3.vyd. Praha; Portál 2014. 392 s. ISBN 978-80-262-0772-6
- [20] SKAUT, *Příměstské tábory. Metodika k pořádání skautských příměstských táborů*. [online] 2014-2015 [cit. 2017-30-1]. Dostupné z: <https://krizovatka.skaut.cz/zpravodajstvi/2916-metodika-primestske-tabory>
- [21] ŠANTORA R., NOSEK V., JANOV S., DOSTÁL V., *Skautské století*. 1. Vyd. Praha; Junák – svaz skautů a skautek ČR 2012. 253s. ISBN 978-80-204-2622-2
- [22] ŠPIŘÍKOVÁ I., KAČER J. *Příměstský tábor*. 1.vyd. Brno; Mravenec 2007. 44s. ISBN 978-80-86994-39-0
- [23] VÁGNEROVÁ M., *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. 1 vyd. Praha; Portál 2000. 528 s. ISBN 80-7178-308-0
- [24] ZAPLETAL M., *Velká encyklopedie her - Hry na hřišti nebo v tělocvičně*. 1vyd. Praha; Olympia 1987. 503 s. ISBN 27-021-87

Seznam příloh

Příloha č. 1 Letáček

	<p>Příměstský tábor pořádaný skautským střediskem</p> <h1>STAŇ SE HRDINOU!</h1>
	<p>Kdy – první turnus proběhne 10. – 14. 7. 2017</p> <p>Kde – skautské klubovny Chrast</p> <p>Pro koho – pro všechny kluky a holky ve věku 10 – 12 let</p> <p>Harmonogram – od 7:30 - 8:00 hod. do 17:00 hod.</p> <p>Cena – 1500Kč/celý turnus, 350Kč/den, sleva na sourozenecké dvojice</p> <p>Kontaktní údaje pro posláni předběžné přihlášky:</p> <p>e-mail: hmerkova.aneta@seznam.cz</p> <p>tel: 789 321 656</p> <p>Prosíme o posláni předběžné přihlášky do 15. 4. 2017</p>
	

Příloha č. 2 Bezinfekčnost

<p align="center"><u>Prohlášení o bezinfekčnosti dítěte</u></p> <p align="center">(prohlášení nesmí být starší jednoho dne)</p> <p>Prohlašuji, že dítě ..... narozené dne .....</p> <p>bydlištěm .....</p> <p>Nejeví známky akutního onemocnění (například horečka nebo průjem), a ve 14 kalendářních dnech před odjezdem nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařizováno karanténní opatření.</p> <p>Jsem si vědom(a) právních následků, které by mne postihli, kdyby toto prohlášení bylo nepravdivé.</p> <p>V ..... dne ..... Podpis zákonného zástupce .....</p>
--

ZÁVAZNÁ PŘIHLÁŠKA NA PRÍMĚSTSKÝ TÁBOR

POŘÁDANÝ SKAUTSKÝM STŘEDISKEM CHRASŤ

STAŇ SE HRDINOU!

10. – 14. 7. 2017

Údaje o dítěti

Jméno a příjmení dítěte .....

Datum narození .....

Bydliště .....

Rodné číslo .....

Zdravotní pojišťovna .....

Dítě přihlašuji na:

- Celý turnus
- Pouze na tyto dny.....

Zákonný zástupce

Jméno a příjmení .....

Kontaktní údaje .....

Sdělení ke zdravotnímu stavu dítěte:

Datum ..... Podpis zákonného zástupce.....

PAMĚTNÍ LIST

PRO VZPOMÍNKU NA PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR

STAŇ SE HRINOU!

PRO .....

V CHRÁSTI
10. - 14. 7. 2017

